

ปัญหาและความต้องการ เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพค้ำการสอน
ของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดเชียงราย

003771

นางกษมา สารสมุทร

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2524

PROBLEMS AND NEEDS IN IMPROVING OF TEACHING COMPETENCE OF
ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS IN CHIANG RAI PROVINCE

Mrs.Kasama Sunsamut

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1981

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาและความต้องการ เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของ
ครูโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดเชียงราย
โดย นางณมา สารสมุทร
ภาควิชา บริหารการศึกษ
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สังก อุทรานันท์
ปีการศึกษา 25๕4

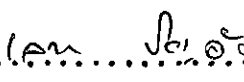
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อัญมณีให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... กณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เดียรอก)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สังก อุทรานันท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลขา ปิยะฉัตรวิยะ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาและความต้องการ เกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของ
 ครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย

ชื่อนิสิต นางกษมา สารสมุทร

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สังก อุทรานันท์

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2524

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าปัญหาและความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครูโรงเรียน
 ประถมศึกษา ในจังหวัดเชียงรายครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาสมรรถภาพด้านการสอน
 กับปัญหาและความต้องการในการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครูประถมศึกษาในจังหวัด
 เชียงราย สมรรถภาพด้านการสอนที่ศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วย ด้านการเตรียมการสอน
 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอน การเลือกวิธีการและเทคนิคการสอน การผลิตและใช้สื่อ
 การสอน การวัดและประเมินผล และการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก กลุ่มตัวอย่างประกอบ
 ด้วยครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนใน
 จังหวัดเชียงราย 4 กลุ่มคือ โรงเรียนขนาดใหญ่ที่อยู่ใกล้ตัวจังหวัด โรงเรียนขนาดใหญ่ที่อยู่
 ไกลตัวจังหวัด โรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ใกล้ตัวจังหวัด โรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ไกลตัวจังหวัด
 ซึ่งได้จากการสุ่มแบบชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 20 เปอร์เซนต์
 ของโรงเรียนในแต่ละกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบและแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถภาพ
 ด้านการสอน และความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้
 ครูประถมศึกษาในจังหวัดเชียงรายมีสมรรถภาพด้านการสอนโดยรวมและเป็นราย

คำถาม ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นคำถามการกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอนกับการเลือกวิธีการและเทคนิคการสอน จะอยู่ในระดับต่ำหรือค่อนข้างมีปัญหา ครูที่สอนในโรงเรียนไกลตัวจังหวัดมีแนวโน้มว่ามีสมรรถภาพด้านการสอนโดยรวมและในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอนกับการผลิตและใช้สื่อการสอนดีกว่าครูที่สอนในโรงเรียนใกล้ตัวจังหวัด และครูที่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีแนวโน้มว่ามีสมรรถภาพด้านการสอนโดยรวมและในด้านการเตรียมการสอน และการผลิตและใช้สื่อการสอนดีกว่าครูที่สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก

ครูประถมศึกษาในจังหวัดเชียงรายค่อนข้างมีปัญหาเกี่ยวกับสมรรถภาพด้านการสอนในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอน และการเลือกวิธีการและเทคนิคการสอน และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายกลุ่มโรงเรียนแล้ว พบว่า ครูที่สอนในโรงเรียนใกล้ตัวจังหวัดค่อนข้างมีปัญหาในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอน การเลือกวิธีการและเทคนิคการสอน และการผลิตและใช้สื่อการสอน ส่วนครูที่สอนในโรงเรียนใกล้ตัวจังหวัดค่อนข้างมีปัญหาในด้านการเลือกวิธีการและเทคนิคการสอน ครูที่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ค่อนข้างมีปัญหาในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอน และการเลือกวิธีการและเทคนิคการสอน ส่วนครูที่สอนในโรงเรียนขนาดเล็กค่อนข้างมีปัญหาในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอน การเลือกวิธีการและเทคนิคการสอน การผลิตและใช้สื่อการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ครูที่สอนในโรงเรียนใหญ่และอยู่ใกล้ตัวจังหวัดค่อนข้างมีปัญหาในด้าน การกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอน การเลือกวิธีการและเทคนิคการสอน ส่วนครูที่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่และอยู่ใกล้ตัวจังหวัด ค่อนข้างมีปัญหาในด้าน การเลือกวิธีการและเทคนิคการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ครูที่สอนในโรงเรียนขนาดเล็กและอยู่ใกล้ตัวจังหวัด ค่อนข้างมีปัญหาในด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของการสอน การเลือกวิธีการและเทคนิคการสอน การผลิตและใช้สื่อการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ส่วนครูที่สอนในโรงเรียนขนาดเล็กและอยู่ใกล้ตัวจังหวัด ค่อนข้างมีปัญหาในด้าน การเลือกวิธีการและเทคนิคการสอน

ครูประถมศึกษาในจังหวัดเชียงรายมีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพก้านการสอนโดย
ส่วนรวมและเป็นรายค้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายกลุ่มโรงเรียน พบว่า
ความต้องการพัฒนาสมรรถภาพดังกล่าวไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Problems and Needs in Improving of Teaching
 Competence of Elementary School Teachers in
 Chiang Rai Province.

Name Mrs. Kasama Sunsamut

Thesis Advisor Assistant Professor Sangad Utranand, Ed.D.

Department Educational Administration

Academic Year 1984

ABSTRACT

In this study, the teaching competence consisted of six components: teaching plan, setting instructional objectives, selecting teaching techniques, producing and using teaching media, evaluating learning outcomes, and improving the students' learning. The samples were the teachers who taught in 4 groups of schools: large schools which are located close to the province; large schools which are located in remote areas; small schools which are located close to the province; and small schools which are located in remote areas. Twenty percent of schools were selected from each group; and the teachers who taught in grades one to three were assigned to as the research samples, which consisted of 90, 90, 114 and 112 teachers respectively. Tests and questionnaires about the problems and needs in improvement of teaching competence

were administered to the samples. Findings from the research are as follows:

The teaching competence of the elementary school teachers in Chiang Rai Province was at the moderate level. Most components of teaching competence were also at the moderate levels, except the setting of instructional objectives and the selecting of teaching techniques, which were at the low levels or seemed to be problemed.

The teachers who taught in the remote schools tended to have more teaching competence than the teachers who taught in the schools which are located close to the province in the setting of instructional objectives and the selecting of teaching techniques.

Teachers who taught in large schools tended to have more teaching competence than teachers who taught in small schools in instructional planning and producing and using teaching media.

Elementary school teachers in Chiang Rai Province had some problems concerning teaching competence in setting instructional objectives and selecting teaching techniques. The teachers who taught in the schools which are located close to the province had problems in setting of instructional objectives, selecting of teaching techniques, and producing and using teaching media. The teachers who taught in the schools which are located in the remote areas had the problem in selecting teaching techniques. The teachers who taught in the large schools had problems in setting

instructional objectives and selecting teaching techniques. The teachers who taught in the small schools had problems in setting instructional objectives, selecting teaching techniques, producing and using teaching media, and evaluating learning outcomes.

The data also showed that the teachers who taught in the large schools which are located close to the province had problems in setting instructional objectives and selecting teaching techniques. The teachers who taught in the large schools which are located in the remote areas had problems in selecting teaching techniques and evaluating learning outcomes. The teachers who taught in the small schools which are located close to the province had problems in setting instructional objectives, selecting teaching techniques, producing and using teaching media and evaluating learning outcomes. The teachers who taught in the small schools which are located in the remote areas had the problem in selecting teaching techniques.

The needs to improve the teaching competence of elementary school teachers in Chiang Rai Province were classified as a high level in all part of the teaching competence; and the needs to improve teaching competence of the teachers in each group of schools were not significantly different.

กิติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สังก อุทรานันท์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือในการดำเนินงานและตรวจแก้ไข จนผู้วิจัยสามารถเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่านเป็นอย่างยิ่ง

อนึ่ง ความสำเร็จของการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ยึ่งเนื่องมาจากความกรุณาและความช่วยเหลือของบุคคลอีกหลายฝ่ายคือ อาจารย์บำรุง บุญยงค์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำการใช้สถิติและอภิปรายผล อาจารย์สุศุภิกา จันทร์มณี อาจารย์บุญทัน อยู่ระมบุญ ที่ได้ช่วยตรวจแก้สำนวนในแบบทดสอบ คุณสุพิศรา ฐิติจำเริญพร ได้ช่วยหาความถึ และกรุประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้กรุณาสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ได้

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือ และให้กำลังใจไว้ ณ ที่นี้ด้วย

เกษมา สารสมุทร

20 กรกฎาคม 2524

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิติกรรมการประกาศ	ญ
รายการตารางประกอบ	ท
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	7
ข้อจำกัดของการวิจัย	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่จะได้รับ	8
ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ	9
ส่วนประกอบของการวิจัย	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ความหมายของสมรรถภาพ	12
แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถภาพของครู	13

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	สมรรถภาพในกำ้าการสอนของครู	19
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
3	วิธีกำ้าเนินการวิจัย	25
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	25
	วิธีกำ้าเนินการวิจัย:	25
	กลุ่มตัวอย่าง	25
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	27
	การรวบรวมข้อมูล	29
	การวิเคราะห์ข้อมูล	30
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	32
4	การวิเคราะห์ข้อมูล	34
	สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	35
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถภาพกำ้าการสอนของครู ประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่	40
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสมรรถภาพกำ้า การสอนของครูทั้ง 4 กลุ่ม	56
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสมรรถภาพกำ้า การสอนของครูในแต่ละกลุ่ม	67

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	74
สรุปผลการวิจัย	74
อภิปรายผล	80
ข้อเสนอแนะ	84
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	91
ประวัติผู้เขียน	110

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเภทของโรงเรียน 26
2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน 30
3	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับชั้น 36
4	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียน 4 กลุ่ม จำแนกตามอายุ 37
5	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียน 4 กลุ่ม จำแนกตามวุฒิทางการ 38
6	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียน 4 กลุ่ม จำแนกตามประสบการณ์ ในการสอน 39
7	สมรรถภาพด้านการสอนของครูประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย 41
8	เปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการสอนของครูโรงเรียนใกล้กับโรงเรียนไกล .. 42
9	เปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการสอนของครูโรงเรียนใหญ่กับโรงเรียนเล็ก .. 44
10	เปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการสอนโดยส่วนรวมของครูประถมศึกษาในจังหวัด เชียงรายทั้ง 4 กลุ่ม 46
11	เปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการเตรียมการสอนของครูประถมศึกษาในจังหวัด เชียงรายทั้ง 4 กลุ่ม 47
12	เปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการเตรียมการสอนของครูโรงเรียนใหญ่-ใกล้ กับใหญ่-ไกล 48
13	เปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการเตรียมการสอนของครูโรงเรียนเล็ก-ใกล้ กับเล็ก-ไกล 48

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	เปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการเตรียมการสอนของครูโรงเรียน ใหญ่-ไกล กับ เล็ก-ไกล	49
15	เปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการเตรียมการสอนของครูโรงเรียน ใหญ่-ไกล กับ เล็ก-ไกล	49
16	เปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการเตรียมการสอนของครูโรงเรียน ใหญ่-ไกล กับ เล็ก-ไกล	50
17	เปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการเตรียมการสอนของครูโรงเรียน เล็ก-ไกล กับ ใหญ่-ไกล	50
18	เปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของครูประถม ศึกษาทั้ง 4 กลุ่ม	51
19	เปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการเลือกวิธีการและเทคนิคการสอน ของครูประถมศึกษาทั้ง 4 กลุ่ม	52
20	เปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการฝึกและใช้สื่อการสอนของครู ประถมศึกษาทั้ง 4 กลุ่ม	53
21	เปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผลของครูประถมศึกษา ทั้ง 4 กลุ่ม	54
22	เปรียบเทียบสมรรถภาพด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของครูประถมศึกษา ทั้ง 4 กลุ่ม	55
23	ความถนัดการพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูประถมศึกษาใน จังหวัดเชียงราย	57

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
24	เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครูโรงเรียน ใกล้กับครูโรงเรียนไกล	58
25	เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครูในโรงเรียน ใหญ่กับครูในโรงเรียนเล็ก	59
26	เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนโดยส่วนรวมของครู ในจังหวัดเชียงรายทั้ง 4 กลุ่ม	60
27	เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านเตรียมการสอนของครู ทั้ง 4 กลุ่ม	61
28	เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ของครูทั้ง 4 กลุ่ม	62
29	เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการเลือกวิธีการและ เทคนิคการสอนของครูทั้ง 4 กลุ่ม	63
30	เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการผลิตและวัสดุ การสอนของครูทั้ง 4 กลุ่ม	64
31	เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการวัดและประเมินผล ของครูทั้ง 4 กลุ่ม	65
32	เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ ของเด็กของครูทั้ง 4 กลุ่ม	66
33	เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครูโรงเรียน ใหญ่-ไกล	67

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
34	เปรียบเทียบความต่องการพัฒนาศมรรถภาพคานการสอนของครู โรงเรียนใหญ่-ไกล	68
35	เปรียบเทียบความต่องการพัฒนาศมรรถภาพคานการสอนของครู โรงเรียนเล็ก-ไกล	69
36	เปรียบเทียบความต่องการพัฒนาศมรรถภาพคานการสอนของครู โรงเรียนเล็ก-ไกล	70
37	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับสมรรถภาพและระดับความต่องการพัฒนาศมรรถภาพคานการสอนของครูประถมศึกษาในจังหวัดเชียงรราย	83

ศูนย์วิจัยสุขภาพกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย